

עסקן וייפמן (מחזיק בתורה) בתהלוכה
במקום ביטנה למפייס

פיים ל"י. אלה שהכירו את וייפמן כאיש המגלגל מיליונים במפא"י לא תמהו: "רק מיליונר יכול לתרום ספר כזה".

נוער

הקור האלי

דור המנדט התחנך על ספרות טרזן. ילדי המדינה גדלו בין דפי חסמבה. לזאטר טי דור האספרטו קופיקו הוא האלי. מזה שלוש שנים המוצר המבוקש ביותר בשוק ספרי הילדים הם עלילותיו של קופיקו. שהופיעו עד כה ב-12 המשכים, בקצב של ספרון אחד לשלישה חודשים. זהו רביהמכר הגדול ביותר שידעה המולדת הישראלית מזה זמן רב, ששבר את שיא חסמבה בהפרש ניכר.

בספריות בתי-הספר יצרו ספרי קופיקו מעין שוק-שחור, בו מחליפים הילדים את הספרים בינם לבין עצמם, מבלי להביאם לספרייה. בבית-ספר בתחנת-הקווה העמיד ילד בכחה ד' בעיה חמורה בפני המנהל. הוא נטל את ילקוטו, הודיע שאינו חוזר יותר לבית-הספר. הסיבה: "אני כבר חודש בבית-הספר ועדיין לא קיבלתי את קופיקו".

"אמא של קופיקו" קופיקו אינו אלא קוף קטן ומבוגר, המבצע תעלולים משעשעים, בסיגנון צברי מלוטש. בפיות הילדים, בעיקר אלה שבכיתות הנמוכות בבית-הספר העממי, זהו ביטוי מקובל ונפוץ, סמל של שמחה ועליזות.

"אמא של קופיקו" כך מכנים מעריצי הקוף הקטן את תמר בורנשטיין, מחברת הסדרה. היא מורה פתוחה-תקשורת, צברית ואם לשלוש בנות.

מלבד כתיבת ספרי קופיקו, בקצב של ספר בשעתיים, היא גם פסלת, שפסלי הגבס המוצגים בגינתה נשאלים לא פעם על-ידי עוברים ושבים לשעה המדויקת, או לרחוב מסוים; ציירת, רקדנית פסנתרנית ושחקנית.

כישרונות אחרונים אלה מצאו את ביטור יים שעה שהופיעה בלהקת השרון בלהמת העצמאות. היא החלה לכתוב סיפורי ילדים בעת שהיתה עורכת פינת הילד בקול ישראל, חיברה בעצמה סיפורים בשל חוסר חומר מתאים לשידור.

בלי מכשפות.

קופיקו נולד לפני כשבע שנים, כשנוכחה שילדים מעדיפים את סיפוריה המצחיקים על פני ספרי ילדים גדושי המכשפות, השודדים והמלכים. "כל הילדים המופיעים בספרי קופיקו הם דמויות חיות של ילדי משפחתי והסבירי בה", מספרת תמר, "כל מקרה שקורה לי במשך היום מספק לי חומר לסיפור. יש לנו כלב זאב, בשם טרלו. יום אחד הוא הופיע עם כובע וזה סיפק רעיון לסיפור. לא הולך לי באפייה עוגות וכישלון אחד סיפק לי חומר של קופיקו האופה".

הצלחתה סרת התקדים של קופיקו הולידה לה לא אח מבוגר יותר, בשם צייפופה, ה' מיועד לילדים בכיתות גבוהות יותר. צייפופה פו שכבר הופיע בסידרה של תשעה ספרים, מיועד להמחשת הגיאוגרפיה, מאחר שעלילותיו מתרחשות בארצות שונות בעולם, אליהם נלווים אינפורמציה על אותה מדינה. מדוע גיבורי הספר הם דחאק קו פים? מפני שישנם בני-אדם שאינם אלא קופים וישנם קופים שהם בני-אדם. צארלס דארווין ודאי היה מתהפך בקברו (המשך בעמוד 20)

טות הראו לכל מי שרצה לראות, כי מספר המפרנסים, כפי שהופיע בטבלה הסודית, זהה עם מספר המפרנסים במדינה, כפי שהיא מופיע בדו"ח בנק ישראל. למשל, אינו מותר מקום לפיטופטי-הבל על כרטיס סים ורישומים כפולים.

אם לא די היה בכך, בא האישור הסופי לידעיה האומללה בערב שמחת תורה. ארי אלי סמוקה-פנים כינס את כל עובדי ליש"כ, כהו, בכירים כוזרים, הודיע להם כי יגלה את מוליף הטבלה בכל מחיר, יתייחס אליו בכל חומר הדין.

מפלגות

איך מכסים גרעון?

האיום שריחף מעל כל היומנים עם הידוע כחנת עורכי מטריב להוציא עתון יומי, יזרבו לפחות שתי מפלגות פוליטיות למאמץ ניכר, לצורך חיזוקם הכלכלי של כסאותיהם.

בהבוקר קיימת לא רק בעיית התפוצה, אלא גם רחמי-העתון למשמעת מפלגתית, שנתרופפה מאוד מאז האיחוד. במיסגרת מסע ההחתמה, שלחה הנחלת הבוקר אלפי תוגני-חינים לחברי המפלגה, ביקשה, לאחר חודש, שיחתמו עליו. תשלומי החתומים ה' חדשים אף לא כיסו את דמי-הדואר של משלוח עיתוני-החינים.

תנועת חירות, לעומת זאת, היתה תנועה בגלל הגרעון העצום שגרם העתון ושאים לשחק אף את פעולת המפלגה. כדי לצאת מהסכר הכספי, גייסו אנשי העתון את אחד מגיבורי התנועה, אברהם אלדן. ביוזמתו הוקמה מערכת מיוחדת, שתפקיד חברה היה לדאוג להוצאת מהדורות מיוחדות של חרות לארצות אירופיות שונות, כדי לגייס מודעות מתאימות מחברי חרות שם.

בארץ אירגנו אנשי העתון מפעל הגר' לות, שהגדיל את התפוצה והוסיף חותמים. כאשר ערכו אנשי הנחלת העתון מסיבה קצרה השבוע, יכלו לנשום לרווחה: התפר צה עלתה ב-33 אחוזים והמודעות בעתון ב-100 אחוזים — למרות שזה לא כיסה עדיין את הגרעון.

דרכי אדם

תרוות ה"מיליונר"

ומי קצר אחרי מלהמת העולם השנייה, בעיירה פולנית קטנה, בשוק בו עטפו בשר בדפי-גמרא והסנדלרים השתמשו לביטנת ה' מגפיים בגחילי קלף של ספרי תורה, מצא יהודה וייסמן, קצין רוסי שזה עתה הש' תחרר מהצבא האדום, ספר תורה ישן.

תמורת פיסת בד להליפה וסכום מיצער פנה וייסמן את הספר, שניצל משום שה' קלף היה עדין מדי לביטנת מגפיים. הוא בנדודיו, הבריה עמו יחד גבולות מבלי שנפרד ממנו.

השבוע זכה הספר לבית משלו. וייסמן, איש הכספים והמגביות של מפא"י וינהל רשת המועדונים שלה, הוביל לרגל חגיגת ברה-המצוה של בנו את ספר התורה לבית הכנסת תפארת-צבי בתל-אביב.

כשהוא מלווה בתזמורת כלי נשיפה וקהל מלחים רב, צעד וייסמן בראש תהלוכה צהלת, שצעה את התנועה ברחוב דיזנגוף.

רק בבית-הכנסת התברר כי הספר שנתרם הוא ספר תורה עתיק, שערכו כיום 10 אל'

חיים 15 אלף מפרנסים אלה 24 מיליון לירות מדי חודש בחודשו, בהשאה ל-273 אלף המפרנסים — שכירים ועצמאים — שהם נסחם מסתכמת ב-38 מיליון לירות לחודש.

התחמקות, התחמקות. על גילוי יים כאלה לא יכלו דוברי האוצר ובכירי לעבור בשתיקה, גם לו רצו. כתבי העתו נות בכירה, שהחלו להטריד את דוברי לישכת הכנסות המדינה, ובראשם הממונה על הכנסות המדינה, המעוניין פחות מכל אדם אחר בארץ באישור הנתונים, אריאל אריאלי, שם, בחדרו של אריאלי, החלה הרגרה ה' מסורתית על ביצי ההתחמקות, ההתחמקות יות וההתחמקות.

ראשית חוכמה הופנו הכתבים העקשניים אל חדרו הריק של משה זנברג, סגנו של אריאלי, שנמצא בחופשה אולם היה אחראי לחיבור הטבלה. לאחר מכן ה' עלתה הטענה, כאלו חוברו הנתונים לפני חמש שנים, כשהלירה עוד היתה כמעט-לירה ומשכורת של 250 לירות לא היתה גרועה כלל ועיקר. טענה זו התנפצה מיד, שכן הסתבר כי הטבלה, שנשאה את הכותרת "התפלגות הכנסות המפרנסים השכירים והעצמאים וחיסכון החובה שלהם", ערכה לצורך גביית חיסכון החובה — שנכנס לתוקפו בשנת 1962 — נשאה תאריך 5.6.62.

ענה ניתלו חכמי האוצר בהסבר חדש, סיפרו לכל מי שאבה לשמוע, כי הנתונים "הישנים" תוקנו בהתאם לשינויים מעוד' כנים בהכנסות העובדים בשנים האחרונות. כאשר ביקשו הכתבים המבולבלים לקבל את הטבלה החדשה על-מנת להשתכנע, נאמר להם כי הנתונים אינם עדיין נמצאים. "הנתונים מתבשלים עכשיו במכונת איי-בי-אם, אך אין ספק שיהיו שונים", לא התבייש פקיד אוצר בכיר להסביר לכתב סקרן.

כרטיסים כפולים. כדי לסתום פיות ולייבש עטים, שהתכוננו להתריע על סוג אחר של ביטול נתונים לצרכי ציבור, חזרו מנהיגי האוצר על מינהגם מימים. הם הבטיחו לכתבים מסוימים את הנתונים ה' חדשים, בתוספת סקופים אחדים חינם, דרך שו מהם כתימורה להחריש עד אז. ההסכם עכור זה היה יוצא לפועל, אלמלא התעקשו אנשי האוצר להתפלפל עד הסוף, להוסיף לתורתם בעליפה גם תורה שבכתב. לצורך זה הזעיקו את כתבו הכלכלי של דבר, דרשו ממנו לשמש להם לפה.

כך הופיעה למחרת ההסכם ידיעת-ענק בראש עמודו הראשון של דבר, שהכחישה את הידיעה שהופיעה בעל המשמר. ניסתה להפוך אותה לצורבא-פרח. טען כתבו הכלכלי של יומון המסתדרות, איש האוצר עד לפני חודשים מספר: הידיעה היא אב' סודית, מצוצה מן האצבע.

הנימוק שניתן לטענה זו נראה כשלעצמו משכנע: אין המדובר במפרנסים, הסביר דבר מפי אריאלי, אלא בכרטיסים המכונים 101. כרטיסים אלה מתמלאים על-ידי המעבידים לצורכי מסיבה, ומכיון שכמעט שליש מכלל המפרנסים במשך עובד ביותר מ-101 קום עבודה אחד, ברור שמספר כרטיסי 101 עולה על מספר העובדים בשליש לפחות.

תירוף נאה זה דמה לקש אחרון, וכמוהו הועיל להצלת הטובע. פעולות חיבור פשו' היה זה גילוי מוצע. ביחוד הוזעקו אותם פקידיו אוצרי, שגילוהו לאחר חזקעו רים ומאמצים ממושכים. עתה הודיעו שנית בגלותם את גילוייהם הסודיים מוער' טלים לעיניו הבוחנות של הציבור. אי מגילויים אלה הסתבר, שגם מפרנסים כח רים לא השתכרו כדי לחיות על קאריאר ושמפניה: 42 אלף משפחות שכירים חיו למשכורת שנעה בין 250 ל-299 ל"י. קבוצה נוספת של 53 אלף שכירים השתכרה מ-300 עד 349 ל"י לחודש, ואילו 49 אלף שכירים הביאו הביתה מדי חודש מ-300 עד 349 ל"י לחודש. כל תחומי 350 — 399 ל"י כלומר: 74 אחוז מכלל השכירים בישראל המודרנית השתכרו פחות מ-400 לירות לחודש — לפני הורדות מסיים, מילחת, יבטוח. כל עקרת בית טריה, המכירה את המחירים בשוק, ידעה שאפשר, אומנם, לקיים משפחה ממשכורת כזו. השאלה היתה רק, באיזה תנאים?

סופרת בורנשטיין
"שקום" 1976 בחצר

מכתב אל הרב ידידיה פרנקל, אדון הבית ררים חסדי-התועלת בפרשת יוסלה, כתב האונר בשעתו:

רבו הידיעות בעתונות, שמקורן אינו ידוע לי כי עקב פנייתך, או פניית אנשים אחרים אלי, נתתי כא לו הבטחות כלשהן. להפסקת הליכים נגד אנשים המעורבים בפרשת יוסלה שומכר, חטיפתו, העלמתו או מתן עדות-שקר וכיוצא באלה. למען העמדת הדברים על בירורם, הריני לחזור בכתב על מה שאמרתי לך בעליפה, במעמד חברי-הכנסת מנחם כהן, כי אין בודעת ליתן כל הבטחה כזאת... הודעתי לך כי מפורש, בתשובה לשאלתך, כי האמור לעיל חל גם על שלום שטרקס, וכי אין בדעתי להפסיק את ההליך נגדו, וכל צעדי המדינה להשיג הסגרתו והעמלתו לדין על העבירה בהן הואשם — יימשכו".

מכתב זה הוא אחד המיסמכים הכלולים בספרו של שלמה כהן-צידון, פרקליט משי' פחת ש'חמכר, אודות פרשת יוסלה. הספר, העומד להופיע בזמן הקרוב, יצא בדיוק כאשר שוב תחמם פרשת יוסלה.

בינתיים, כבר החלו חוגים דתיים שור ינם לבגש אצל הורי הילד, אם מוכנים הם לבקש ביטול ההליכים נגד שלום. ההור' רים, אשר טרם התאוששו מן הפרשה ה' עגומה, טרם החליטו.

המשק

ביטול הדייטה

מטרותיהם של מנהלי האוצר מקדשות, כנראה, את כ' המאמצים, לרבות התקשורת עצמית מועדור-רחמים. אחרת קשה להס' ביר את תגובתם למיקרא ידיעה באחד היר' מונים, שהתבססה על נתונים שהם עצמם חיברו.

היתה זו, לכאורה, ידיעה משעממת ביר' תר, אחת מיני רבות, על הכנסותיהם של מפרנסים בישראל. אך מי שטרח לעיין בה, נזכר כי היא גובלת בסטטיסטיקה. הרף כל הצהרות האוצר על רמת-החיים הגבוהה בי ישראל, האמפטר סחיטה מירבית של כוסי האורח; למרות הכרזותיו של גינדי בנק ישראל על התקרבות לסטנדרד האמריקאי; ועל אף עיוניו המבוססים מאד של שמעון פרס בדבר "הכרת הרוחה הישראלית", כפי שטרח בזמנו לפרסמם בעתונות, באה עכשיו ידיעה שהפכה את הקצרה על פיה.

גילה כתבו הכלכלי של על המשמר בירושלים: כמעט רבע מיליון שכירים, שהם 47 אחוז מכלל השכירים במדינה, משתכרים פחות מ-250 לירות ברוטו ל' חודש.

היה זה גילוי מוצע. ביחוד הוזעקו אותם פקידיו אוצרי, שגילוהו לאחר חזקעו רים ומאמצים ממושכים. עתה הודיעו שנית בגלותם את גילוייהם הסודיים מוער' טלים לעיניו הבוחנות של הציבור. אי מגילויים אלה הסתבר, שגם מפרנסים כח רים לא השתכרו כדי לחיות על קאריאר ושמפניה: 42 אלף משפחות שכירים חיו למשכורת שנעה בין 250 ל-299 ל"י. קבוצה נוספת של 53 אלף שכירים השתכרה מ-300 עד 349 ל"י לחודש, ואילו 49 אלף שכירים הביאו הביתה מדי חודש מ-300 עד 349 ל"י לחודש. כל תחומי 350 — 399 ל"י כלומר: 74 אחוז מכלל השכירים בישראל המודרנית השתכרו פחות מ-400 לירות לחודש — לפני הורדות מסיים, מילחת, יבטוח. כל עקרת בית טריה, המכירה את המחירים בשוק, ידעה שאפשר, אומנם, לקיים משפחה ממשכורת כזו. השאלה היתה רק, באיזה תנאים?

המיליונרים. על כך יכלו להשיב, ביתר דייקנות, אנשי האוצר שחיברו את הנתונים בטבלה סודית ביותר, דאגו לגלו' תה רק לשר האוצר ולאנשי-צמרת ספורים במשרד. אף-על-פי-כן היו מוצאים נחמה, אילו היתה הידיעה מצטמצמת במצבם ה' מדאש של השכירים. אלא שכתבו המוכשר של על המשמר לא הסתפק בכך. הוא גילה את הלוט גם מעל מצבם המשגשג-כביכול של העצמאיים, סיפר כי לא פחות מ-27 אלף מהם מרוויחים עד 250 לירות לחודש, מהחיים המישיית מכלל העצמאיים.

מנתוני הטבלה הסודית הסתבר עוד, כי 15 אלף מפרנסים בישראל, שכירים כעצ' מאיים, מרוויחים יותר מ-976 לירות ל' חודש. אלא שבקרוב מצויים כאלה המרחי' חים הרבה יותר. והראייה: בסך-הכל מרחי'